vitseride keskkogu juh. l. 1924, 1926—27, rev.-kom. l. 1928. a-st; Haapsalu s-ide liidu abiesim. 1928; üleriikliku spordinõuk. l. Tall-s 1930. a-st; Läänemaa Vabadusristi Vendade Ühenduse esim. 1930. a-st; Haapsalu spordis-i „Läänela" organiseerija ja esim. 1928. a-st. — Alal. asuk.: Haapsalu.

TÕNURIST, August, õpetaja. Sünd. 3.II 1869 Mäetaguse v. Virum.; vanemad — käsitööline Aleksander T. ja Maria (Proska); abielus Miina Sass'iga 1892. a-st. — Õppis Mäetaguse külak., Iisaku klk.-k.; lõpetas Narva l.-k. 1885; hiljemini omandas õp. kutse. — Õp. Jõhvi klk. Võrnu k. 1886—89, Vaivara Uue-Sõtke k. 1889—90, Jõhvi Vasavere k. 1890—1906; õpetas eraviisil Narvas 1906—14; Narva I eesti algk. (pärastise II eesti algk.) õp. 1914—18; N. kommertsk. õp. 1918—21, ühtlasi ajut. insp. ja dir. k. t.; rahvaülik. insp. 1919—20, N. VI eesti algk. juh. 1921—31; pensionil 1931. a-st. — Osa võtnud oma ametikohtadel seltskondl. elust, organiseerinud ja juhatanud laulu- ja muusikakoore, näitemänge ja rahvapidusid; korjas vanavara J. Hurdale; olnud Punase Risti Narva komitee kassah., ajalehe „Põhja Kodu" asutajaid; Narva hariduskogu l.; Narva turist. üh-gu abiesim. — Raamatuina avaldanud jutustised *Kriipsud* (1909), *Kui loodeti* (1909), *Patuoinas* (1914), *Valgus ja varjud* (1923), ajalool. sisuga raamatud *Narva* (1912), *Lühike Narva ajalugu* (1921), *Sõjapõgeneja päevaraamat* (1924), *Narva lossid ja muinasjutud* (1924), *Narva vanad mälestused* (1925); kaastööd teinud ajalehile „Virulane", „Sõnumid", „Tall. Teat.", „Peterb. Teat.", „Pvl.", „Põhja Kodu" j. t., peale selle ajakirjule ja albumeile. — Polit.: tööerak. — Alal. asuk.: Narva.

+ 1943 7. III

TÕRVAND, Juhan, riigikaitsetegelane. Sünd. 24. XI 1883 Laatre m. Pärnum.; vanemad — m. karjamees, hiljemini seals. Masaku renditalu pidaja Juhan T. ja Reet (Rebane); abielus Klaudia Gejevski'ga kuni 1920 (†), Anna Tellmann'iga (sünd. Melk) 1921. a-st. — Õppis Laatre Meo k. 1892/93, Penuja klk.-k. 1893—96; lõpetas Pärnu 6-kl. l.-k. 1902, Vilno junkruk. alamleitnandina 1906; õppis Peterburi Nikolai sõjaakadeemias vaheaegadega 1910—14. — Astus vabatahtlikuna Vene sõjaväkke 1903; teenis ohvitserina Viiburis 1906—07, Vladivostokis 1907—10; maailmasõja ajal võttis osa lahinguist Varssavi all 1914, saades 2 korda haavata; teenis kindralstaabi alal 9. Siberi kütidiviisi staabis, hiljemini 4. Siberi korpuse staabis 1915—16; 123. jalaväediviisi staabi operatiivjaosk. ülem, ühtlasi lühemat aega diviisi staabiülem Kaukaasia rindel 1916; ülendati kapteniks ja viidi üle kindralstaabi kutseliiki 1916; teenis 12. Siberi kütidiviisi staabis Galiitsias 1916; sai haavata; edelarinde staabi operatiivosak. ülema abi, hiljemini Poltaavasse evakueeritud Vilno sõjak. lektor 1917; ülendati alampolkovnikuks 1917; võttis osa Vene kodusõjast L. G. Kornilov'i vabatahtlikus armees, olles armeestaabi side-, hiljemini operatiivosak. ülem ja pärast armee ümbernimetamist Lõuna-Vene vägedeks nimet. vägede staabi käskudetäitja kindralstaabi vanem ohvitser 1918—20; siirdus polkovnikuna Konstantinoopoli, Saloniki ja Stettiini kaudu kodumaale 1920; E. V. Kaitsemin-mi kindralstaabi, hiljemini sõjavägede staabi ülem 1920. a-st; sõjanõuk. l. 1922. a-st; ülendati kindralmajoriks 1925. — Osa võtnud E. V. kaitseväe korraldus- ja väljaõppetööst; Tall. spordis-i „Kalev" juh. l. 1921—27, esim. 1927. a-st j. m. — Avaldanud artikleid ajakirjas „Sõdur" j. m. — Alal. asuk.: Tall.

TÄHE, Johann Nikolai Woldemar, tööstur. Sünd. 15. XII 1870 Massu m. Läänem.; vanemad — m. aidamees Jaan T. ja Leeno (Raudsepp); abielus Katti Tamberg'iga 1891. a-st. — Õppis Haapsalu algk. 1879—83, H. elementaark. 1883—84, H. kreisk. 1884—88, mil selle lõpetas. — V.-kirjutaja Lääne-Nigula klk. 1888—93; Räägu-Kerbla m. piima- ja aiarentnik 1893—95; Nõva m. kirjut. Harjum. 1895—96, valitseja 1896—1903; talupidaja Sutlepa v. Läänem. 1903—04; talurentnik Oru v. 1904—05; Jälgimäe m. rentn. 1905—16; majade ja talu omanik Keilas 1916—19; villatööst. ja jahuveski omanik Keilas 1919. a-st, hiljemini ühtlasi Vastsemõisa villatööst. omanik Valgam. — Tall. E. Majand. Üh-se asut. ja nõuk. esim.; Keila Põllum. S-i esim.; K. Ühispanga juh. esim.; olnud Keila vallavanem ja v.-volik. l.; Keila alevivanem j. m. — Polit.: rahvaerak. — Alal. asuk.: Keila.

TÄKER, Aleksander, põllumees. Sünd. 29. X 1865 Küti t. Valguta v.